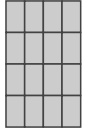

Potrebno primeniti oko 200 evropskih zakona

Medij - Rubrika: DANAS - Biznis
Datum: Pon, 30/06/2014
Površina članka: 1879cm2
Strana: IV

Zemlja: Srbija
Autor: Ivana Nikoletić
Deo: 1/2

RECIKLAŽNA INDUSTRIJA - SISTEM FINANSIRANJA

U Danas konferens centru održan panel „Reciklažna industrija - Sistem finansiranja“

Potrebno primeniti oko 200 evropskih zakona

● Davenport: Trećina jedinstvenog zakonodavstva EU odnosi se na zaštitu životne sredine ● Frojnd: Na kraju nećemo imati ponovnu proizvodnju ● Božović: Uz pomoć Unije potrebno je da Srbija stvori jedan održiv sistem iz koga će moći da se upravljanja otpadom u Srbiji je kompleksna, prilično ozbiljna i katastrofalna, jer nedostaje jasna strategija ● Belanc: jačanje inspeksijskog nadzora i razvijanje sakupljačkih mreža, kako javnog tako i privatnog

Ivana Nikoletić

Srbiji je potrebno 10,5 milijardi evra za obezbeđivanje kompletne infrastrukture i primenu svih standarda Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine, a u tu svrhu je potrebno primeniti i 200 zakona. Trećina jedinstvenog zakonodavstva EU odnosi se na zaštitu životne sredine, kao predstavlja jednu od ključnih oblasti evropskih integracija i jednu od najizazovnijih oblasti pregovaranja za članstvo u EU - istakao je Majkl Davenport, šef delegacije Evropske unije u Srbiji, koji se putem video-bina obratio učesnicima skupa „Reciklažna industrija - Sistem finansiranja i uskladjavanje sa EU standardima“ u organizaciji Danas konferens centra.

Osim uskladjavanja sa velikim brojem zakona i direktiva EU, kao i efikasno sprovođenje tih zakonskih regulativa, moram da istaknem da se princip zaštite životne sredine odnosi

na veliki deo ekonomske aktivnosti svake zemlje. On mora biti prisutan u planiranju svih aktivnosti, poput infrastrukturnih radova, izgradnji puteva, dozvole za industrijske instalacije ili gradnju fabrika. Sve te aktivnosti moraju da poštuju EU standarde, ali moraju i da se sprovedu uz podršku stručne i šire javnosti, što podrazumeva da građani moraju da budu i informisani i uključeni u sve procese. Potrebna je takođe i sanacija već napravljene štete u okruženju, kao i prevencija daljeg zagađenja prirode, a to zahteva velike napore, ali i finansijske investicije - istakao je Davenport.

On je dodao da EU u Srbiji pruža savete relevantnim državnim organima kako da sprovedu evropske zakone, kao i koje su metode implementacije najefikasnije.

Takođe, Unija finansira i konkretne projekte kroz donacije, iz evropskih prepristupnih fondova, kao što su uspostavljanje mreža za merenje zagađenja, do gradnje deponija i postrojenja za reciklažu, preradu otpad-

nih voda, ugrađivanje filtera na termoelektre i druge - objasnio je on.

Osim toga, prema Davenportovim rečima, EU finansijski podržava i projekte za unapređivanje kapaciteta organizacije civilnog društva, ne samo u Srbiji već i šire, jer rešavanje takvih problema zahteva i regionalnu i globalnu saradnju.

Važan deo sredstava za ulaganje u zaštitu životne sredine doći će iz prepristupnih fondova, a naravno i iz evropskih investicionih institucija poput Evropske investicione banke i EBRD. Ali, Srbija će morati i sama da investira u preventivne aktivnosti, jer u EU važi pravilo „zagađivač plaća“. Za neke veoma obimne direktive koje zahtevaju velika ulaganja, EU će dozvoliti tranzicione periode, čak i nakon uklanjanja u Uniju. Tako će Srbija imati dovoljno vremena da uskladi svoj sistem sa drugim zemljama članicama - zaključio je Davenport.

Rajner Frojnd, menadžer za projekte životne sredine i poljoprivrede Misije EU u Srbiji je,

govoreći o upravljanju otpadom, istakao da postoji veoma tesna veza između rasta populacije i globalnog povećanja bogatstva, i istovremenih potreba za sirovinama, koja nije održiva.

U Evropi smo poslednjih godina iskusili nestašice vrednih sirovina, koje ranije nisu postojale, kao i veliku nestabilnost cena. Većina zemalja članica EU su siromašne kada su u pitanju mineralni i energetske resursi, i zato Evropa teži onome što se zove cirkularna ekonomija. Iako je to teško postići, sve smo bliži cilju. Evropski komesar za životnu sredinu Potočnik je promovisao koncept koji vodi ka tome da na kraju nećemo imati otpad u klasičnom smislu, jer sve što proizvedemo će ići u ponovnu proizvodnju, na ovaj ili onaj način. Suština je proizvesti više sa manje ulaganja i napraviti više energetske efikasnosti. Zahvaljujući toj politici EU, smanjivanje otpada je apsolutno na prvom mestu. Na tom polju smo postigli mnogo, ali sa druge strane, brojke pokazuju da proizvedimo ili trošimo 16 tona materijala

svake godine po glavi stanovnika a šest tona toga je otpad, od čega polovina završi na deponijama. Postoji veliki razkorak između zemalja članica koje su stopirale odlaganje otpada na deponije, i sa druge strane onih koje još uvek 90 odsto svog otpada skladište na deponijama. Kako je Potočnik najavio, neće više biti EU fondova za izgradnju deponija - kazao je Frojnd.

On je dodao da se u oblasti reciklaže otpada, osim USA i Japana, ispred EU nalazi i Južna Koreja, koja reciklira 50 odsto svog otpada, što dokazuje da u velikom delu Azije postoji potencijal za preradu i ponovnu upotrebu, kao i dizajniranje energetske efikasnih proizvoda.

Upravljanje otpadom je postala bitna grana industrije, a Evropa je postala globalni lider u razvoju tehnologije u toj oblasti. Ta industrija trenutno vreduje 24 milijardi evra i zapošljava pola miliona ljudi, a ukoliko bi se samo primenila sadašnja zakonska regulativa o upravljanju otpadom, uključujući i reciklažu, ovu brojku bismo podigli na čak na 90 milijardi godišnje i stvorili još 500.000 radnih mesta - naglasio je Frojnd.

Državna sekretarka Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Stana Božović ukazala je da je reč o teškoj i kompleksnoj, zahtevnoj i skupoj oblasti, ali je i poručila da je Vlada Srbije spremna da ispuni te obaveze kao i da raspolaze sa dovoljno stručnih kapaciteta.

Međutim, problem su finansijske. Novca nema i moramo stvoriti namenski fond. U narednih pet dana biće organizovan sastanak sa predstavnicima Ministarstva finansija o toj temi, a pripremljena su i tri projekta iz oblasti zaštite životne sredine koja će biti predstavljena na predstojećoj donatorskoj konferenciji za Srbiju - kazala je Božovićeva.

Ona je dodala da u samim pregovorima oko poglavlja 27 učestvuje više od 20 organa i organizacija Republike Srbije, a u procesu skrininga nadležno ministarstvo ima obavezu da uključi oko 100 zakona. U kompletnoj implementaciji ih je oko 200.

Ipak, kako kaže Božovićeva, i pored pomoći Unije potrebno je da Srbija stvori jedan održiv sistem iz koga će moći da se crpu sredstva namenjena zaštiti životne sredine. „Imamo strategiju o upravljanju otpadom od 2010. do 2019. a takođe i formulisane

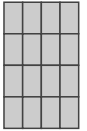

Foto: Zoran Mirošević / FOCUS

ciljeve kada su u pitanju infrastrukturni objekti, do 2030“, dodala je Božovićeva.

Direktor kompanije Božić i sinovi Nikola Egjić ocenio je da je situacija u sistemu reciklaže i odlaganja otpada u Srbiji kompleksna, prilično ozbiljna i katastrofalna i da nedostaje jasna strategija.

Sa sistema namenskog fonda prešli smo na budžetsko finansiranje, a svi znamo da to nije trajno rešenje. U prethodnom periodu bilo je pokušaja da se sistem namenjena zaštiti životne sredine, ali, nažalost, mi smo samo dobili delove sistema koji delimično rade, i gotovo ni jedan dinar ni-

Medij - Rubrika: DANAS - Biznis
Datum: Pon, 30/06/2014
Površina članka: 1879cm2
Strana: V

Zemlja: Srbija
Autor: Ivana Nikoletić
Deo: 2/2

ANJA I USKLAĐIVANJE SA EU STANDARDIMA

i usklađivanje sa EU standardima“

ropskih zakona

ati otpad u klasičnom smislu, jer sve što proizvedemo će ići finansira zaštita životne sredine • Egic: Situacija u sistemu ović-Kokir: Potrebna je revizija zakonske regulative, privatnog sektora

limo da apliciramo, moramo da platimo više od 30 odsto od procenjenog iznosa, a u slučaju da ponudimo nižu cenu, depozit nam se ne vraća”, navéo je Egic.

Generalna direktorka Sekopaka Violeta Belanović Kokir napomenula je da je Sekopak sistem sa partnerima u protekle četiri godine zbrinuo 90.000 tona ambalažnog otpada u Srbiji, a očekuje se da će ove godine reciklirati 30 odsto od ukupnog ambalažnog otpada u Srbiji. Prema njenim rečima, potrebna je revizija zakonske regulative i jačanje inspeksijskog nadzora i razvijanje sakupljačkih mreža, kako javnog tako i privatnog sektora, u pogledu svih pet vrsta ambalažnog otpada.

Oblasti u kojima EU vidi prostor za unapređenje sistema ambalažnog otpada su najpre postojanje jedinstvenog načina izveštavanja iz svih zemalja članica, odnosno jedinstvenog metoda za obračunavanje da li su ciljevi ispunjeni. Zatim je potreban jedinstven razvoj sistema na nivou EU, jer sada postoji jaz između zemalja koje su u različito vreme pridruživane. Tu je podela nacionalnih i specifičnih ciljeva između komunalnog i industrijskog ambalažnog otpada, kao i jasna podela odgovornosti između industrije i opština - ističe Belanović Kokir.

Prema njenim rečima, Srbija je 2009. uvođenjem seta zelenih zakona regulisala i oblast ambalažnog otpada. Normama su precizirani nacionalni i specifični ciljevi koji treba da budu ispunjeni do ove godine, a to je 30 odsto reciklaže ambalažnog otpada.

Ono što nas očekuje u narednom periodu od pet godina este dostizanje procenta od 55 odsto prerađenog otpada, koliko je i postavljeni cilj EU. Da bi se to ostvarilo, vrlo je važno da se razvije sakupljačka mreža, najpre komunalnog otpada. Time bismo za 10 godina ostvarili ono za šta je mnogim drugim zemljama trebalo duplo više vremena. Ujedno, treba planirati i budući razvoj, kako bismo jednog dana dostigli i nivo reciklaže od 90 odsto, koji ima recimo Belgija, kao i maksimalno smanjenje deponovanja ambalažnog otpada - naglašava Belanović Kokir. Kao uslov za to, kako ističe, je da se do kraja godine donese uredba koja bi jasno definisala ciljeve za narednih pet godina.

je namenski iskorišćen. Za finansiranje dobre prakse potrebno je formirati nacionalne regionalne i lokalne fondove, jer finansiranje zaštite životne sredine ne bi trebalo da opterećuje državni budžet - istakao je Egic. On smatra da treba rešiti konkretne probleme, poput naplate, tako da svi budu tretirani ravnopravno.

Na žalost, situacija je takva da jako malo proizvođača, a mnogo više uvoznika opreme koja posle upotrebe ulazi u posebne tokove otpada, ne ispunjava obavezu da izdvaja ekološki dinar. Takođe, nemamo rešen sistem zbrinjavanja opasnog

otpada. Ipak, i pored tih problema Srbija ima kapacitete i kvalitetnu opremu, da zbrine ne samo naše zalihe opasnog otpada. Međutim, trebalo bi da ubrzamo rad na tome, jer u suprotnosti ne treba da dobiju proizvođači, generatori ili vlasnici tog otpada, što je kod nas, kako tvrdi, uobičajena praksa. „Čak i državne institucije raspisuju tendere kako bi se rešile svog opasnog otpada, iako mi nije jasna računica po kojoj dolaze do početne cene, pa još ako želi-

Majkl Davenport,
šef delegacije Evropske
unije u Srbiji

Važan deo sredstava za ulaganje u zaštitu životne sredine doći će iz pretrpustivnih fondova, a naravno i iz evropskih investicionih institucija poput Evropske investicione banke i EBRD. Ali, Srbija će morati i sama da investira u preventivne aktivnosti, jer u EU važi pravilo „zagađivač plaća“.

Foto: Miroslav Babić / Fonet

Rajner Frojnd,
menadžer za projekte
životne sredine i
poljoprivrede Misije EU
u Srbiji

Brojke pokazuju da proizvodimo ili trošimo 16 tona materijala svake godine po glavi stanovnika a šest tona toga je otpad, od čega polovina završi na deponijama. Postoji veliki raskorak između zemalja članica koje su stopirale odlaganje otpada na deponije, i sa druge strane onih koje još uvek 90 odsto svog otpada skladište na deponijama. Prema najavama, neće više biti EU fondova za izgradnju deponija.

Stana Božović,
državna sekretarka
Ministarstva poljoprivrede
i zaštite životne sredine

Srbiji su problem finansije. Novca nema i moramo stvoriti namenski fond. U narednih pet dana biće organizovan sastanak sa predstavnicima Ministarstva finansija o toj temi, a pripremljena su i tri projekta iz oblasti zaštite životne sredine koja će biti predstavljena na predstojećoj donatorskoj konferenciji za Srbiju.

Nikola Egic,
direktor kompanije
Božić i sinovi

Novac namenjen reciklažnoj industriji ne treba da dobiju proizvođači, generatori ili vlasnici tog otpada, a kod nas je to uobičajena praksa. Čak i državne institucije raspisuju tendere kako bi se rešile svog opasnog otpada, iako mi nije jasna računica po kojoj dolaze do početne cene. Uz to, ako želimo da apliciramo, moramo da platimo bar 30 odsto više od procenjenog iznosa, a u slučaju da ponudimo nižu cenu, depozit nam se ne vraća.

Violeta Belanović Kokir,
generalna direktorka
Sekopaka

Trebalo bi planirati i budući razvoj, kako bismo jednog dana dostigli i nivo reciklaže od 90 odsto, koji ima recimo Belgija, kao i maksimalno smanjenje deponovanja ambalažnog otpada. Uslov za to je da se do kraja godine donese uredba koja bi jasno definisala ciljeve za narednih pet godina.

